

M. Schoof. *Der Durchbruch der neuen katholischen Theologie. Ursprünge, Wege, Strukturen*. Wien 1969. Herder. 8° ss. 344.

Zdobycie właściwej orientacji w sytuacji panującej współcześnie w teologii katolickiej domaga się ze wszechmiar spojrzenia na nią z pewnej perspektywy historycznej. Dlatego warto odnotować cenną pracę historyka teologii związanego z uniwersytetem w Nijmegen, tłumaczoną na niemiecki, wydaną u Herdera pod wymienionym powyżej tytułem.

Omaiwana publikacja, poprzedzona przedmową prof. E. Schillebeeckxa, składa się z pięciu niejednakowej wielkości i ważkości, rozdziałów.

W rozdz. I Autor omawia status teologii w strukturze samego Kościoła katolickiego, w II zaś daje próbę wyjaśnienia wewnętrznych struktur tejże dyscypliny, sięgając aż do początków XIX w., a zwłaszcza przelomu w jej dziejach, który miał miejsce około połowy tegoż stulecia. Prezentuje główne tendencje tych zmian, nadzieję modernizmu na przelomie w. XIX i XX, sytuację w Kościele niemieckim i francuskim oraz bilans stulecia neoscholastyki.

W rozdz. III zarysowuje ruch ku wolności dla nowego odczytania Ewangelii, w tym szczególnie zmianę orientacji w neoscholastyce oraz istotę problemu „nowej teologii”, kończy zaś go przedstawieniem sytuacji w teologii katolickiej między r. 1950 a 1958.

W rozdz. IV przedstawia apel do episkopatów świata, podjęty z inspiracji pap. Jana XXIII. Jest to apel o wolność ruchu dla realistycznego dialogu. W tym kontekście omówił Autor obszerniej los „koncepcji dwóch źródeł” objawienia i ostateczne rozstrzygnięcie Soboru Watykańskiego II na temat dogmatu i historii.

W końcowej partii swej pracy Autor podał kilka refleksji na temat sytuacji po Soborze Watykańskim II podkreślając, że nie może on być traktowany jako punkt dojścia w refleksji teologicznej i jako zasób ustaleń zawsze wiążących, lecz winien być raczej otwar-

ciem się na istotne problemy przyszłości, dopuszczającym uzasadniony i odpowiednio ugruntowany pluralizm poglądów.

W publikacji swej Autor ukazał na podstawie bardzo wnikliwej analizy skomplikowaną i zróżnicowaną historię myśli teologicznej Kościoła katolickiego. Zdobycie osiągniętych rezultatów domagało się wielu poszukiwań i sporządzenia bogatej dokumentacji. Dzięki tej pracy wiele wydarzeń w teologii w ogóle, a tym samym w teologii moralnej, ukazuje się w nowym świetle. Ustalenia Autora będą mogły służyć jako elementy odpowiedniej kompozycji nowej teologii katolickiej. W omawianej pracy czytelnik znajdzie prezentację głównych kierunków, a także obszernie opracowane teologiczne portrety wybitnych teologów omawianego okresu, takich jak np. J. M. Sailera, J. B. Hirschera, J. H. Newmana, M. Blondela, H. Schella, R. Guardiniego, C. Adama, M.-D. Chenu, Y. Congara, H. de Lubaca, P. Teilharda, K. Rahnera, P. Schoonenberga czy E. Schillebeeckxa. Każdy historyk teologii będzie szczególnie wdzięczny Autorowi za obfitą bibliografię zamieszczoną przy końcu każdego nie tylko rozdziału, ale nawet paragrafu.

W pracy uderza ograniczenie się w prezentacji dziejów myśli katolickiej jedynie do 3 krajów: Niemiec, Francji i Anglii. Autor pomija zupełnie sytuację istniejącą w innych regionach świata katolickiego. Brak także konfrontacji myśli katolickiej z myślą braci rozłączonych i ukazania ewentualnie zachodzących związków przyczynowych, które bez wątpienia istniały, chociażby na terenie biblistyki czy też teologii moralnej (por. J. B. Hirscher).

Pomimo tych braków omawiana publikacja jest cennym, dającym syntetyczny obraz, przewodnikiem po dziejach współczesnej teologii katolickiej.